

Testvértelepülési kapcsolatok Európában

A testvérvárosi kapcsolatok az Európai Települések és Régiók Tanácsa (CEMR) alapító célkitűzéseinek és tevékenységeinek középpontjában állnak, amely 1951-es megalakulása óta előmozdítja a városok és közösségek közötti csere- és együttműködési kapcsolatokat, amelyek az Európai Unió (EU) növekedésének és fejlődésének, valamint a helyi közösségek békés egymás mellett élésének hajtóerejét jelentik. A testvérvárosi kapcsolatok folyamatosan változó jellege miatt nem könnyű feladat a fogalom, a használat és a cél meghatározása.

A testvérvárosi kapcsolatok az európai egység és identitás kifejeződésai, amelyek az alulról építkező és a közösségek bevonásával jönnek létre, és az európai együttműködés legrégebbi és leglátványosabb formáját képviselik, mivel városok és falvak ezrei büszkén hirdetik, hogy a területükre lépve melyik partnertelepüléssel állnak testvérvárosi kapcsolatban.

Ha a testvérvárosi kezdeményezések fő célja eredetileg az volt, hogy az önkormányzatok közötti baráti kapcsolatok ápolásával ösztönözzék és növeljék a közösségek közötti kölcsönös megértést, az idő múlásával a testvérvárosi kezdeményezések hatóköre kibővült és ma már túlmutatnak az egyszerű formális baráti megállapodásokon. Napjainkban a testvérvárosi megállapodások a szolidaritás és az együttműködés mozgatórugói, valamint a gazdasági és társadalmi-kulturális csereprogramok, illetve a tudás és a technikai szakértelem megosztásának elősegítői.

Egyrészt a testvérvárosi kapcsolatok különböző kontextusokban és különböző témákban alkalmazott módszertanná váltak, másrészt bekerültek a nemzetközi kapcsolatok és a diplomácia világába, kiemelve azt a kulcsfontosságú szerepet, amelyet a települések, városok és régiók játszhatnak egy többretegű globális színpadon. A többszörös válsággal küzdő világban a testvérvárosi kapcsolatok, mint módszertan – a jogi politikai megállapodáson túl – egyedülálló eszközként tűnik ki az együttműködés, a csere és a szolidaritás előmozdítására a helyi és regionális önkormányzatok között, amelyek élen járnak a közös kihívásokra való reagálásban, miközben továbbra is megbízhatóan nyújtanak szolgáltatásokat közösségeiknek.

A testvérvárosi kapcsolatok csodálatosan rugalmas eszközök: létrejöhetnek kistalvák, városok, (vár)megyék és nagyvárosok között; a kérdések széles körére összpontosíthatnak; a szereplők széles körét vonhatják be két vagy több testvérvárosi közösségből. Így azáltal, hogy a különböző országokból és kultúrákból származó polgárokat közelebb hozza egymáshoz, és elősegíti a helyi választott képviselők közötti együttműködést – akik a polgárokhoz legközelebb álló kormányzati és intézményi szférát képviselik –, a testvérvárosi mozgalom Európában a kis-, közép- és nagyvárosok, valamint az

európai és Európán kívüli régiók közötti kapcsolatok sűrű hálózatát hozta létre, formális vagy nem formális együttműködési megállapodások révén.

A testvérvárosi kapcsolatok az 1950-es évek eleje óta részei Európa életének, és határokon átívelő kapcsolatokat hoznak létre. A testvérvárosi kapcsolatok folyamatosan fejlődnek és bővülnek, de még mindig nehéz lehet egyetlen helyen elegendő megbízható és naprakész információt találni a testvérvárosi kapcsolatokról.

Ezért a CEMR 2008-ban létrehozott egy, a testvérvárosi kapcsolatoknak szentelt weboldalt (www.twinning.org), amely az idei évben megújul! Célja, hogy megkönnyítse az európai partnerkeresést és erősítse a testvérvárosi mozgalmat. A weboldal tanácsokat ad a sikeres testvérvárosi partnerségek létrehozásához, és egy eszközt kínál a partnerkereséshez. Emellett tájékoztatást nyújt az európai szinten rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségekről is. Ebben a munkában a TÖOSZ volt a magyar partner, és valamennyi információ elérhető magyarul is.

1. Fogalmak

Testvérkapcsolat (Twinning)

Méret és funkció tekintetében hasonló és összehasonlítható egységek (pl. kikötők, tengerparti városok, regionális városok) párosítása; összekapcsolhat régiókat, hivatalokat, városrészeket, iskolákat, egyetemeket és egyesületeket. (Forrás: Digital Encyclopedia of European History)

Testvérvárosi kapcsolatok (Town twinning)

A szakirodalom, a tudományos élet, valamint a helyi és regionális önkormányzatok különbözőképpen határozzák meg. Tekinthejtük „*a települések közötti nemzetközi kapcsolatok konszolidált formájának*” (Garstka, 1972); vagy „*két helyi önkormányzat közötti tartós kapcsolatnak baráti és együttműködési alapon, amely minden társadalmi csoport számára nyitott*” (Wagner, 1995).

A CEMR a testvérvárosi kapcsolatok fogalmát úgy határozta meg, mint formális, időbeli és ténybeli, időben és tárgyban nem korlátozott partnerséget, amely testvérvárosi szerződésen alapul. Bár jogilag nem kötelező erejű, e dokumentum aláírása megkönnyíti egy hosszú távú, bizalmi kapcsolat kialakítását. Az aláíró városok közösen vállalnak kötelezettséget. Ez azonban nem jár jogi kötelezettséggel, és – még ha ritkán is – bármelyik fél bármikor véget vethet a partnerségnek a városi tanács tanácskozással, amely megsemmisíti a testvérvárosi kapcsolat megerősítését. (Forrás: CEMR testvérvárosi kapcsolatok honlapja)

Településközi együttműködés (Inter-municipal cooperation – IMC):

Akkor jön létre, ha két vagy több önkormányzat megállapodik abban, hogy a rájuk bízott feladatok bármelyikében együttműködnek a kölcsönös előnyök elérése és a polgároknak nyújtott szolgáltatások hatékonyabb biztosítása érdekében.

Városi diplomácia (City diplomacy)

Az önkormányzatoknak a világ minden tájáról származó társaikkal való határokon átnyúló interakciójára utal, nemzetközileg egymással és olyan szereplőkkel, mint a nemzetközi szervezetek, fejlesztési bankok, nem kormányzati szervezetek és akár külföldi nemzetek. (Forrás: European Institute of the Mediterranean) Az önkormányzatok és társulásaik eszköze a társadalmi kohézió, a konfliktus-megelőzés, a konfliktusmegoldás és a konfliktus utáni újjáépítés előmozdításában, azzal a céllal, hogy olyan stabil környezetet teremtsenek, amelyben a polgárok békében, demokráciában és jólétben élhetnek együtt. (A. Sizoo, 2008). Ebben az értelemben a testvérvárosi kapcsolatok a nemzetközi

kapcsolatok eszközeinek és az „alulról jövő” diplomácia egyik formájának mozgatórugójának tekinthetők.

Decentralizált együttműködés

A fejlesztési együttműködés a törvényhozó régióktól a kisvárosokig és a településekig – európai és a partnerországokban működő helyi önkormányzatok között. Több ezer partnerség létezik az európai városok és régiók, valamint európai, afrikai, latin-amerikai vagy ázsiai-csendes-óceáni partnereik között, amelyek a helyi demokrácia támogatására és a helyi közösségek életének javítására összpontosítanak. (Forrás: PLATFORMA)

2. A testvérkapcsolatok fejlődése

Az első testvérvárosi kapcsolatok az európai kontinensen közvetlenül az első világháború után jöttek létre brit és francia városok között, és a két világháború közötti időszakban is folytatódtak. A második világháborút követően új szakasz kezdődött, és a testvérvárosi megállapodásokat a megbékélés új szellemében kezdték kötni, köszönhetően néhány polgármester kezdeményezésének, akik meg voltak győződve arról, hogy az európai polgárok közötti barátság a stabil és békés Európa újjáépítéséhez szükséges első lépés.

Ez a gyakorlat főként az 1950-es évek végétől kezdve alakult ki, először a nyugat-európai, majd a kelet-európai országokat érintve, beleértve a hidegháborúban a két blokkhoz tartozó városokat is. Így az 1950-es években aláírt első testvérvárosi megállapodások elsősorban Franciaországot és Németországot érintették, és a megbékélés modelljének számítottak: a társadalom, és különösen az ellenállás egykori tagjai által erősen támogatták, és a kétoldalú kapcsolatok barométereként kezdtek szolgálni. Az első francia-német testvérvárosi megállapodást 1950-ben írták alá a német Ludwigsburg és a francia Montbéliard között – két olyan város között, amelyek mély és hosszú távú történelmi kapcsolattal rendelkeznek, és amelyek közigazgatási vezetői évtizedeken keresztül szorosan együttműködtek egymással.

1951-ben hat európai ország helyi választott képviselői, polgármesterei és tanácsosai megalapították az Európai Önkormányzatok Tanácsát, hogy elősegítsék egy egységes, békés és demokratikus Európa felépítését, amely a helyi önkormányzatiságon, a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartásán és a polgárok részvételén alapul. A CEMR megalakulása óta támogatja és előmozdítja a testvérvárosi együttműködést, amely alapvető szerepet játszott a második világháborút követő béke és párbeszéd helyreállításában Európa népei között. Az 1950-es évek elején a CEMR akkori főtitkára, Jean Bareth a testvérvárosi kapcsolatokat a következőképpen határozta meg: *„Két olyan közösség találkozása, amely ilyen módon európai perspektívájú cselekvésre törekszik, és célja, hogy [...] egyre szorosabb baráti kapcsolatokat alakítson ki egymás között.”*

A hidegháború végével a testvérvárosi megállapodások ismét fellendültek, diverzifikálódtak és fokozatosan az összes európai országra kiterjedtek. Fontos, hogy a testvérvárosok az emlékezés kísérleti tereivé is váltak, ahol a megbékélés nevében a békés megállapodás középpontjába a közös és vitatott múltat helyezik.

Az évtizedek során a testvérvárosi megállapodások különböző tematikus területeken – például a hulladékkezelés, a vízgazdálkodás, a gazdaságfejlesztés és a szociális szolgáltatások javítása terén – a tapasztalatok, a bevált gyakorlatok cseréjének és a kölcsönös gazdagodásnak az eszközeivé fejlődtek.

3. Finanszírozási, támogatási programok

A testvérvárosi kapcsolatok jelentős szerepet játszottak Európa integrációjában, lehetővé téve a közösségek számára az Európai Unióhoz való tartozás érzésének kialakulását és az aktív európai polgárság megteremtését. Az Európai Bizottság 1989 óta támogatja a testvérvárosi kezdeményezéseket, hozzájárulva a testvérvárosi mozgalom jelentős fejlődéséhez az évek során. Az Európai Bizottság azóta külön pénzügyi támogatást nyújt a testvérvárosi tevékenységekhez, és különböző, a testvérvárosi kapcsolatokra összpontosító programokat indított.

A CEMR testvérvárosi kapcsolatok terén végzett munkája a Bizottság testvérvárosi projektek finanszírozására vonatkozó határozatait követte. 2007-ben, az Európai Bizottság „*Európa a polgárokért*” programjának elindítása alkalmából a CEMR a görög önkormányzati szövetséggel, a KEDE-vel együttműködve és az Oktatási és Kulturális Főigazgatóság támogatásával megszervezte a „*Testvérvárosi kapcsolatok a holnap világáért*” című konferenciát. Hazánkban is részt vett az athéni konferencián a nemzetközi titkár és Alsómocsolád ifjúsági önkormányzatának vezetője. Az évek során a CEMR folytatta a találkozók szervezését, hogy teret biztosítson az eszmecseréhez ebben a témában, és hogy lehetőséget teremtsen a helyi és regionális önkormányzatok és az őket képviselő nemzeti szövetségek számára a kapcsolatteremtésre, valamint a tudás és a bevált gyakorlatok megosztására.

Ennek eredményeképpen a CEMR 2008-ban elindított egy, a testvérvárosi kapcsolatoknak szentelt weboldalt, hogy megkönnyítse az európai partnerkeresést és erősítse a testvérvárosi mozgalmat. A honlap nemcsak az testvérvárosi partnerkeresés eszköze, hanem tanácsokat is ad a sikeres testvérvárosi partnerség kialakításához, és tájékoztatást nyújt a testvérvárosi együttműködéshez rendelkezésre álló uniós finanszírozási lehetőségekről.

A CEMR határozottan támogatta az „*Európa a polgárokért*” programot, és az elmúlt években annak folytatására és megerősítésére szólított fel. Az EU 2021-2027-es többéves pénzügyi keretének előkészítése során a CEMR a program költségvetésének 1 euró/állampolgárra történő emelését szorgalmazta, és ezt a javaslatot az európai intézmények kedvezően fogadták. Az „*Állampolgárság, egyenlőség, jogok és értékek*” program (CERV) jelenlegi keretösszege 1,55 milliárd EUR.

Az új program továbbra is fontos szerepet szán a testvérvárosi kapcsolatoknak: ez továbbra is pótolhatatlan szakpolitika, amely alkalmat ad a polgároknak arra, hogy csereprogramokban vegyenek részt, és aktívan részt vegyenek az európai építkezésben és vitában. A testvérvárosi kapcsolatok és a városhálózatok a CERV „Polgári szerepvállalás és részvétel” elnevezésű harmadik területébe tartoznak, amely az „*Európa a polgárokért*” program utódja, és amelyre 395 millió eurót különítettek el a 2021-2027-es időszakra.

A CERV-program célja az uniós szerződésben és az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített jogok és értékek védelme és előmozdítása. Célja a nyitott, jogokra épülő, demokratikus, egyenlő és befogadó, valamint jogállamiságon alapuló társadalmak támogatása és továbbfejlesztése. A helyi és regionális önkormányzatok, civil társadalmi szervezetek és más, helyi, regionális, nemzeti és transznacionális szinten tevékenykedő érdekelt felek támogatásával, valamint a polgári, demokratikus és társadalmi részvétel ösztönzésével dolgozik. Különböző típusú tevékenységeket finanszíroz: képzési programok, kapacitásépítés, kölcsönös tanulás, workshopok, szakértői találkozók, konferenciák, figyelemfelkeltő és ismeretterjesztő tevékenységek, médiakampányok, elemző munkák, például tanulmányok, kutatások, felmérések és értékelések készítése, valamint az európai hálózatok és a civil társadalom támogatása.

A testvérvárosi kapcsolatok tekintetében kétféle projektet támogatnak:

- *Városok hálózata projektek*: ezek célja az önkormányzatok és polgáraik közötti együttműködés elmélyítése és szorosabbra fűzése hosszú távon, valamint több tematikus és szakpolitikai vonatkozású tevékenység kidolgozása.

- *Testvérvárosi projektek*: amelyek inkább a polgárokat célozzák meg, és kisebb léptékűek (kétoldalúak), amelyek célja, hogy lehetőséget nyújtsanak az Európai Unió kulturális sokszínűségének felfedezésére, és tudatosítják a polgároknak, hogy az európai értékek és a kulturális örökség a közös jövő alapját képezik.

Az e tevékenységekhez kapcsolódó célkitűzések közé tartozik az európaiak közötti békés kapcsolatok biztosítása, a kölcsönös megértés és barátság erősítése; az önkormányzatok közötti együttműködés és a bevált gyakorlatok cseréjének ösztönzése; a jó helyi kormányzás támogatása és a helyi önkormányzatok szerepének megerősítése az európai integrációs folyamatban.

A végső cél egy új európai narratíva átgondolása, amely polgárközpontú, egyenlőséget elősegítő, előremutató, konstruktív és elkötelezettebb, különösen a fiatalabb generáció számára.

4. Testvérvárosi kapcsolatok a CEMR-ban: kezdeményezések és projektek

Egy folyamatosan fejlődő Európában a CEMR azon dolgozik, hogy a testvérvárosi kapcsolatok a projektekben alkalmazott eszközként alkalmazkodjanak az aktuális problémákhoz és a jelenlegi környezethez, amelyben élünk. A CEMR számos tagja támogat és vesz részt gyakorlati projektekben és kezdeményezésekben, amelyekben a testvérvárosi kapcsolatokat eszközként használják, és amelyek pozitív hatást gyakorolnak az érintett felek elkötelezettségére. Az ilyen projektek révén erős és szoros kapcsolatok jönnek létre a CEMR – tagszervezetek és a települések, illetve régiók között, és ezek a kapcsolatok a projektek után is fennmaradnak. Ilyen például az *IncluCities* és a *Bridges of Trust (Bizalom hidjai)*, két olyan projekt, amelyet a CEMR és tagszervezetei az elmúlt években valósítottak meg.

***IncluCities* projekt**

Az *IncluCities* a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (AMIF) által támogatott és a CEMR által vezetett, 2020 és 2023 között futó projekt volt, amelynek célja a harmadik országbeli állampolgárok integrációjának és befogadásának javítása volt a közepes méretű városokban a városok közötti együttműködésen keresztül. A projektben nyolc közepes méretű európai várost választottak ki résztvevőként, amelyekben a migráció, valamint az integráció és a befogadás különböző szintjei tapasztalhatók. Ennek eredményeképpen négy mentorváros és négy kedvezményezett város került párosításra azzal a céllal, hogy elősegítsék a tudáscserét, és képzési akadémiák, tanulmányutak és tudásátadási műhelyek révén fokozzák az integrációs politikák jobb megvalósításához szükséges kapacitásokat.

A négy mentor és a hozzájuk tartozó mentoráltak a következők: Brüsszel (BE) és Saint Jean de la Ruelle (FR), Mechelen (BE) és Capaci (IT), Fuenlabrada (ES) és Livadia (GR), Schaerbeek (BE) és Jelgava (LV). Ez a nyolc város – és a helyi és regionális önkormányzatok nemzeti szintű önkormányzati szövetségei – vettek részt a CEMR által vezetett projektben.

Ez a projekt azt mutatja, hogy a testvérvárosi tevékenységekben való részvétel elősegítheti az értékek és szokások megismertetését a fogadó közösség és az újonnan érkezők között. Ha az európai egyesülési folyamat kezdetén a testvérvárosi mozgalom hozzájárult a háború által szétszakított népek megbékéléséhez, akkor ma a migránsok integrációját és a különböző népek közötti interkulturális párbeszédet segítheti elő. A városoknak olyan befogadó identitási stratégiákat és intézkedéseket kell kidolgozniuk, amelyek célja, hogy mindenki a városhoz való tartozás érzésével élhessen.

Európai szinten a helyi önkormányzatok nemzeti szövetségeiken és a CEMR-en keresztül befolyásolni kívánják az európai politikai folyamatot azáltal, hogy közös elveket és az európai integrációs politika közös keretét dolgozzák ki. Ennek érdekében a testvérvárosi kapcsolatok hasznos eszköznek bizonyultak a tudás és a szakértelem, valamint a közös kihívások, igények és kérések megosztásához.

Bizalom hídjai projekt

A *Bizalom hídjai* projekt a CEMR által az U-LEAD keretében a GIZ által társfinanszírozott, a *Bizalom hídjai* európai kezdeményezéssel megvalósított projekt. Az első szakasz 2021 márciusától 2022 novemberéig tartott: az ukrajnai orosz invázió kezdete miatt döntöttek egy új szakasz végrehajtásáról, amely 2023 szeptemberéig tart. A projekt célja az ukrajnai és európai városok és önkormányzatok közötti együttműködés és a bevált gyakorlatok, ismeretek és készségek cseréjének fokozása, tíz nemzetközi partnerség létrehozásával az ukrajnai és néhány uniós tagállam önkormányzatai között, nevezetesen: Lengyelország (PL), Szlovákia (SK), Litvánia (LT), Lettország (LV) és Észtország (EE). Az alábbi települések kerültek partnerségbe: Kakhovka (UA) és Narva (EE), Novohuivynske (UA) és Lazdijai (LT), Fastiv (UA) és Druskininkai (LT), Chuhuyiv (UA) és Kuldīga (LV), Zboriv (UA) és Joniškis (LT), Henicseszk (UA) és Wieliczka (PL), Korosten (UA) és Ukmergė (LT), Szolotvyno (UA) és Sol' falu (SK), Dolyna (UA) és Šiauliai (LT); Polyanytsya (UA) és Polanica Zdrój (PL).

Az egymástól való tanulás megközelítését követve és testvér-települési kapcsolatok módszertanát alkalmazva a tíz pár pénzügyi és szervezeti támogatást kapott, valamint szakértőket a helyi pénzügyek, az éghajlat és a terület, a környezetvédelem és a mobilitás, a nemek közötti egyenlőség és sokszínűség, valamint a szociális ügyek és a digitalizáció terén. Az Orosz Föderáció Ukrajnába való teljes körű invázióját követően a partnertelepülések tevékenységei az ukrajnai települések azonnali szükségleteinek kielégítésére is összpontosítottak a gyorssegélyek és egyéb intézkedések révén, mint például szolidaritási fórumok, nyári iskola és látogatások a partnertelepüléseken, hogy megismerjék a bevált gyakorlatokat és példákat láthassanak az oktatás, az egészségügy, a szociális szolgáltatások, az energiahatékonyság és a hulladékgazdálkodás terén az uniós társak által sikeresen végrehajtott helyi projektekre. A projekt néhány eredménye közé tartoznak az ukrán és az uniós partner-önkormányzatok közötti kétoldalú online találkozók az együttműködési erőfeszítések megkezdése és fejlesztése érdekében, valamint a litván, szlovák, lengyel, észt, lett, finn, holland és francia önkormányzati szövetségekkel folytatott kétoldalú online találkozók, amelyek célja az ukrán és az ukrán önkormányzatok közötti önkormányzati partnerség, valamint a lehetséges közös tevékenységek megvitatása volt.

2023. február 15-én az Európai Települések és Régiók Tanácsa (CEMR) az Ukrán Városok Szövetségével (AUC) közösen és az U-LEAD with Europe program (U-LEAD) támogatásával bemutatta a "*Bizalom hídjai – Bridges of Trust*" kezdeményezés új szakaszát. A program 2023 szeptemberéig tartott, és az EU-tagállamok 10 CEMR-tag önkormányzati szövetsége – köztük a TÖÖSZ – 30 új önkormányzati partnerséget segített elő Ukrajna újjáépítése érdekében.

5. Az Európai Települések és Régiók Tanácsa (Council of European Municipalities and Regions – CEMR) rövid bemutatása

A legrégebbi és legszélesebb körű szövetség a helyi és regionális önkormányzatok részvételével Európában a CEMR. Jelenleg 41 európai ország önkormányzati szövetségét tömörítik magukban, képviselve az önkormányzatok minden szintjét: helyi, regionális és közbenső szinteket is.

1951-es megalakítása óta a békés európai társadalom érdekében tevékenykedik az önkormányzatokra alapítva e cél elérését, tiszteletben tartva a szubszidiaritás elvét és az állampolgárok részvételét. Munkájukat két fő pillérre alapozzák:

1. az európai politikákon és törvényhozáson keresztül minden terület befolyásolása, amelyeknek hatása van az önkormányzatokra és régiókra;
2. fórumot szolgáltatni a helyi és regionális önkormányzatok vitáihoz azok országos önkormányzati szövetségein keresztül.

A CEMR a következő területeken fejti ki tevékenységeit:

- demokrácia, állampolgárság és bővítés;

- erőforrás gazdálkodás és környezet;
- partnerség, együttműködés és világpolitika;
- gazdasági, társadalmi és területi kohézió;
- a helyi és regionális önkormányzatok, mint munkáltatók és szolgáltatásnyújtók.

Ezeken a területeken működnek szakértői munkacsoportok, akik országaik ismérveit becsatornázza próbálják európai szinten érvényesíteni érdekeiket. Évente több főtitkári értekezlet és egy közgyűlés keretében találkoznak a tagok egymással és a titkársággal.

6. A magyar önkormányzati szövetségek eddigi szerepe a CEMR munkájában

A TÖOSZ és a MÖSZ valamint a többi öt szövetség (MJVSZ, KÖOÉSZ, MFSZ, MÖOSZ és a KÖSZ) 1999-ben léptek be a CEMR-ba. A tagdíjat 2002 óta a Belügyminisztérium támogatásából fizetik a Szövetségek, amelynek koordinálásával a nemzetközi ügyek koordinációjával együtt a TÖOSZ-t bízták meg a Szövetségek. A támogatás mértéke sajnos folyamatosan csökkent az azóta eltelt időszakban, így az érdemi munkába minimális szinten tudtak a magyar önkormányzatok bekapcsolódni, miközben egyre nagyobb szükség van minden lehetséges eszközre és érvrendszerre a helyi autonómia védelme érdekében. A TÖOSZ a lehetőségeihez mérten eddig is megpróbálta minél hasznosabbá tenni ezt a tagságot a magyar önkormányzatok számára, így rendszeresen jelent meg CEMR kutatási jelentés, szakértői anyag vagy állásfoglalás a TÖOSZ különböző fórumain, nyomtatott újságjában. A testvértelepülési kapcsolatok szervezésének terén is aktívak vagyunk, Szövetségünk nemzetközi titkára a nemzeti koordinátor a twinning.org partnerkereső portálon. A nemek közötti esélyegyenlőséggel foglalkozó munkában is kezdetektől részt vettünk. Legutóbb a *Bizalom hídjai* projektben voltunk a hazai partnerek, amelyben a Pápa-Lebegyén, Bácsalmás-Byshiv és a Budakeszi- Orzhytsia magyar-ukrán partnereket támogattuk az együttműködés útján.